

Sigurnosna predstava – kada nas mjere sigurnosti ne čine sigurnijima

Da li je vrijeme u kojem živimo pogodno za sigurnosnu industriju? Na to pitanje teško je odgovoriti jednostavnim „da“ ili „ne“. S jedne strane, opća ekonomska situacija nameće oštre rezove proračuna kako privatnih tako i državnih poduzeća, a segment sigurnosti često se doživljava kao najpogodnije područje za ostvarivanje ušteda. To je najčešće posljedica činjenice da osobe koje donose odluke o raspodjeli sredstava unutar poduzeća uglavnom nisu dostatno educirane o stvarnoj koristi koju dobro implementirani sustav sigurnosti donosi ukupnoj profitabilnosti poslovanja. S druge strane, rastući osjećaj nesigurnosti u općoj populaciji, potenciran senzacionalizmom u medijima, prisiljava odgovorne osobe u poduzećima i drugim organizacijama da poduzmu određene korake kako bi taj osjećaj smanjili, ili barem zadržali unutar prihvatljivih granica. No, stvarna razina sigurnosti i osjećaj sigurnosti dvije su različite varijable koje mogu biti začuđujuće neovisne, te se u pokušaju podizanja osjećaja sigurnosti nerijetko pribjegava metodama upitne učinkovitosti. S jednim od najživopisnijih primjera takve „sigurnosne predstave“ većina nas se imala prilike iz prve ruke upoznati u zračnim lukama.

Nakon događaja od 11. rujna 2001. američku javnost zahvatio je val straha vezan uz sigurnost komercijalnog zračnog prometa. Kako bi povratio povjerenje ljudi u sigurnost putovanja zrakom (i spriječio velike ekonomske gubitke uzrokovane izbjegavanjem takvog načina putovanja), Američki kongres osnovao je Transportation Security Administration (TSA), koja je uvela do tada neviđene sigurnosne mjere u zračnim lukama. Usprkos neizbježnoj količini negodovanja zbog dodatnih troškova, duljeg čekanja i oštrijih ograničenja, javnost je automatski povezala povišenu razinu sigurnosnih mjera s povećanjem sigurnosti, i povjerenje u zračni promet se polako vratilo. U stvarnosti, nenajavljeno testiranje koje je Government Accountability Office (GAO) proveo početkom 2006. u 21 zračnoj luci unutar SAD-a pokazalo je sasvim drukčiju sliku: svi pokušaji, njih 21, rezultirali su uspješnim prolaskom mjera sigurnosti sa zabranjenim tvarima koje se mogu iskoristiti za sklapanje eksplozivne ili zapaljive naprave unutar zrakoplova. Kada su u ko-

■ Piše: Dipl. ing. Aleksandar Pašagić, voditelj tehničke zaštite tvrtke General Security d.o.o. aleksandar@generalsecurity.hr

Javnost zahtijeva odgovore, i kada pravu sigurnost nije moguće ili isplativo povećati u igru dolazi „sigurnosna predstava“ – uvođenje mjera usmjerenih primarno na povećanje osjećaja sigurnosti. Neizbježnost takvih mjera frustrira profesionalce u industriji sigurnosti jer ih doživljavaju čisto „kozmetičkima“. Frustracija može biti tim veća kada se na sigurnosnu predstavu troše sredstva potrebna za podizanje objektivne sigurnosti

lovozu 2006. Britanci otkrili i spriječili namjeru terorista da na jedan let za SAD unesu tekući eksploziv, Amerikanci su implementirali još restriktivnije sigurnosne mjere. No testiranje koje je GAO proveo 2007. godine dalo je jednako porazne rezultate: svih 19 ispitanih zračnih luka palo je provjeri.

Pitanje koje se prirodno nameće je zašto ulažemo u sigurnosne mjere upitne učinkovitosti? Odgovor možda leži u prirodi modernog svijeta. Mediji zarađuju na „plašenju“ ljudi, koristeći činjenicu da nam je gotovo nemoguće ignorirati vijesti koje nas obavještavaju o mogućoj prijetnji našem životu i zdravlju. Također, moderni čovjek odbija prihvatiti da prijetnje evoluiraju paralelno s mjerama zaštite i da su čovjek i njegova imovina, usprkos svom tehnološkom napretku, još uvijek jako ranjivi. S druge strane, smatramo da je sigurnost naše pravo i zanima nas što se poduzima kako bi nam se ona mogla jamčiti. Javnost zahtijeva odgovore i, u slučajevima kada se zadovoljavajući odgovor ne može dati, kada pravu sigurnost nije moguće ili isplativo povećati (a nitko se to ne usudi javno priznati zbog straha od gubitka kredibiliteta i/ili mogućeg osjećaja bespomoćnosti koji bi zavladao među ljudima), u igru dolazi „sigurnosna predstava“ – uvođenje mjera usmjerenih primarno na povećanje osjećaja sigurnosti.

Neizbježnost takvih mjera frustrira profesionalce u industriji sigurnosti jer ih doživljavaju čisto „kozmetičkima“. Frustracija može biti tim veća kada se na sigurnosnu predstavu (koja je po svojoj prirodi vidljivija te se tako lakše opravdava u očima javnosti i nedovoljno educiranih investitora) troše sredstva potrebna za podizanje objektivne sigurnosti. No, nezaobilazna je stvarnost da je osjećaj sigurnosti ponekad najbolje što možemo jamčiti, i ne smijemo izgubiti iz vida da naša zadaća nije ograničena samo na mjerljive aspekte zaštite. Iako se „sigurnosna predstava“ pojavila kao negativan pojam, na nju treba gledati nepristrano, kao na još jedno u nizu oruđa sa svojom specifičnom primjenom. Sigurnost nije potpuna kada je klijent siguran; potpuna je tek kada je klijent siguran i kada se osjeća sigurnim. Ništa manje od toga ne bi smjelo biti zadovoljavajuće. ◀